KOMMUNINVEST
Svenska kommuner och regioner i samverkan

Örebro 2021-06-01

Undantag från riskskatt – flera lösningar finns

Sammanfattning

Regeringen har presenterat ett uppdaterat förslag om en s k riskskatt för banker och andra kreditinstitut. Förslaget är ute på remiss med deadline 18 juni. Trots kritik från kommunsektorn omfattar även det nya förslaget det kommunala samverkansverktyget Kommuninvest. Detta bolag, som ägs och garanteras av 292 kommuner och regioner, arbetar för att utan vinstsyfte ge billiga och stabila lån till välfärden.

Konsekvenserna skulle bli allvarliga. Kommuninvests årliga driftskostnad ligger på ca 260 miljoner kr. Skatten skulle uppgå till ca 280 miljoner kr för 2022 och ca 330 miljoner kr från 2023 och framåt. Kostnaderna skulle alltså mer än fördubblas.

Eftersom Kommuninvest arbetar utan vinstsyfte skulle detta direkt leda till högre låneräntor för kommuner och regioner. Det skulle i sin tur ge en markant fördyring av investeringarna i välfärden: i förskolor, skolor, äldreboenden, vårdcentraler, sjukhus etc. Hårdast skulle de små och medelstora kommunerna drabbas.

Denna fråga har hamnat i en märklig situation. I underlaget argumenterar regeringen nämligen indirekt för att Kommuninvest inte borde betala skatten. Det huvudskäl som anges till införandet av skatten är att beskattningen av kreditinstitut som vid en finansiell kris riskerar att orsaka väsentliga indirekta kostnader för samhället bör öka. Enligt Riksgälden är Kommuninvest inte ett sådant institut. Kommuninvest hör i stället till den kategori utpräglade lågriskinstitut som omfattas av förenklade skyldigheter.

Att skapa ett rimligt och stabilt undantag för Kommuninvest borde därför vara en självklarhet. I denna PM görs en fördjupad analys av hur ett undantag skulle kunna se ut. Tre konkreta förslag till lösningar presenteras. Alla vore fullt möjliga att, med lite ytterligare arbete, genomföra även med den snäva tidtabell som nu gäller.

1) ”Det finska exemplet”. Kommuninvest, och liknande institut, undantas via en mindre justering av skattens tillämpningsområde. Endast kreditinstitut med inlåning från allmänheten omfattas. En viktig fördel är att ett liknande upplägg använts i EU.

2) Kommuninvest, och liknande institut, undantas på basis av resolutionsregelverket och de beslut som Riksgälden fattar om förenklade skyldigheter. Kreditinstitut med den lågriskprofilen blir inte skattskyldiga. En gedigen struktur finns redan på plats.

Kommuninvest har hittills givits rimliga förutsättningar – med lättnader i förhållande till många andra kreditinstitut – inom ramen för detta regelverk.

3) Kommuninvest, och liknande institut, ges över tröskeln på 150 miljarder kr en lägre skattesats utifrån Riksgäldens beslut om förenklade skyldigheter alt minimikrav på nedskrivningsbara skulder. Upplägget kan övervägas som en kompromisslösning.

Det går alltså att med små ändringar i detta skede undvika eller ordentligt begränsa de påtagligt negativa effekter på välfärden som en omotiverad beskattning av Kommuninvest skulle föra med sig. De tekniska lösningarna finns där. Vad som nu krävs är bara lite god vilja.

1. Nytt förslag

Regeringen presenterade 24 maj ett uppdaterat förslag om en s k riskskatt. Förslaget ska gå på en snabb remiss med deadline 18 juni.

Förslaget innebär att Kommuninvest fullt ut omfattas av skatten. Skattesatserna har sänkts något sedan det förra förslaget. Kommuninvest skulle nu få en tillkommande kostnad på ca 280 miljoner för 2022 och ca 330 miljoner för 2023 och framåt. Kommuninvests nuvarande driftskostnad ligger på omkring 260 miljoner kr. Det rör sig alltså om en skatt som från en dag till nästa mer än fördubblar kostnadsmassan.

Kommuninvest, som ägs av 292 kommuner och regioner, är en samverkan utan vinstsyfte för att säkra billiga och stabila lån till välfärden. Ägarna garanterar Kommuninvests skulder och andra åtaganden via en solidarisk borgen. Pengar lånas upp på kreditmarknaden, för att sedan lånas ut till kommuner och regioner. Kommuninvest finansierar i nuläget uppemot 60 procent av de samlade investeringarna i kommunsektorn. År 2019 hade 219 kommuner 90 procent eller mer av sin upplåning från Kommuninvest. Vissa av de större medlemmarna kompletterar lån från Kommuninvest med upplåning i egna marknadsprogram samt lån från bl a Nordiska Investeringsbanken och Europeiska Investeringsbanken.

Eftersom Kommuninvest arbetar utan vinstsyfte skulle riskskatten direkt leda till högre räntekostnader för kommuner och regioner. Det skulle i sin tur ge en fördyring av de omfattande investeringar i välfärden som kommunsektorn nu står inför. Det gäller nödvändiga investeringar i sådant som förskolor, skolor, äldreboenden och sjukhus.

Skatten skulle också, av allt att döma, innebära en försämring av Kommuninvests storskalighetsfördelar. Vissa större kommuner och regioner skulle sannolikt flytta en del

av sin upplåning från Kommuninvest till egna marknadsprogram. Konsekvensen skulle i så fall bli ytterligare en ökning av Kommuninvests räntekostnader.

Riskskatten skulle slå hårdast mot de små och medelstora kommunerna. Att undvika räntehöjningar på Kommuninvest med hjälp av egna marknadsprogram är för dem inget realistiskt alternativ. Inte heller skulle dessa kommuner kunna vända sig till affärsbankerna. Där är utsikterna att låna till rimliga villkor små. De har därmed inget alternativ till att i allt väsentligt stanna kvar hos Kommuninvest. 2019 hade 219 kommuner 90 procent eller mer av sin upplåning från Kommuninvest. Det handlar alltså om den absoluta merparten av kommun-Sverige.

I sitt remissvar på regeringens förra förslag om riskskatt, där skattesatserna var något högre än i detta förslag, konstaterade SmåKom att merkostnaden för en typisk mindre kommun skulle kunna landa kring 7 miljoner kr per år. I en intervju för Sveriges Radio 25 maj berättade Skövde kommun att man räknat på en extrakostnad på ca 3 miljoner kr per år. I den mindre kommunens perspektiv är detta inga småpengar, utan viktiga resurser som inte kan användas i välfärden.

Paradoxalt nog skulle riskskatten därtill, av allt att döma, generera ökade risker på finansmarknaden. Att upplåningsvolymer flyttas bort från Kommuninvest skulle höja risknivån i finanssystemet. Kommuninvest har stora kapital- och likviditetsreserver för att parera störningar i marknaden. Det har inte enskilda kommuner och regioner. Både under finanskrisen 2008-09 och förra vårens turbulens hade Kommuninvest god tillgång till marknaden och fungerade som en trygg hamn för övriga kommunsektorn.

Med i bilden finns ett viktigt hållbarhetsperspektiv. Kommuninvest vann i början av maj Miljömålspriset för den mycket framgångsrika uppbyggnaden av grön finansiering inom kommunsektorn. Med en mer än fördubblad kostnadsmassa skulle hållbarhetsarbetet påverkas negativt – såväl för Kommuninvest som kommuner och regioner.

Det kan också vara rimligt att sätta riskskatten i ett lite större perspektiv. Regeringen vill, å ena sidan, inrätta en kommundelegation som ska bistå kommuner och regioner som har en svag ekonomi med upp till 250 miljoner kr per år under fyra år. Samtidigt vill man, permanent, påförda kommunsektorn en börda på 330 miljoner kr per år genom riskskatten. Man ger med ena handen, men tar med den andra.

2. Grunder för undantag

Vad vore nu en rimlig väg framåt? Lösningen är ett undantag för kommunal samverkan genom Kommuninvest. Detta vore lätt att motivera.

Kommuninvest har, jämfört med en ”vanlig bank”, åtminstone fyra särskiljande drag:

- Organisationen har ett samhällsnyttigt uppdrag, drivs utan eget vinstsyfte samt ägs av offentliga aktörer som alla har egen beskattningsrätt.
- Skulder och andra åtaganden garanteras av ägarna, 292 kommuner och regioner, genom en solidarisk borgen.
- Utlåningen – som endast kan gå till kommuner, regioner och deras bolag – är genomgående nollriskviktad (den säkraste typen av exponering enligt kapitaltäckningsreglerna). Utlåningen till bolagen garanteras alltid av aktuell kommun eller region.
- Verksamheten består endast av upplåning och utlåning. Bankernas normala produktutbud består dessutom, vilket Kommuninvest inte erbjuder, av inlåning från allmänheten och betalningsförmedling.

Om regeringen litar på att kommuner och regioner står för sina garantier inom detta synnerligen robusta upplägg – vilket det vore mycket anmärkningsvärt om man inte gjorde – finns det i Kommuninvest ingen reell risk av det slag som regeringen hänvisar till som motiv för skatten.

I regeringens förslag, i form av ett utkast till lagrådsremiss, finns det de facto en indirekt argumentation för att Kommuninvest inte borde omfattas av riskskatten.

Det huvudskäl som anges till införandet av skatten är att beskattningen av kreditinstitut som vid en finansiell kris riskerar att orsaka väsentliga indirekta kostnader för samhället bör öka. Av detta följer, motsatsvis, att det inte ligger i syftet att öka beskattningen av kreditinstitut som har en annan och betydligt lägre riskprofil. Kommuninvest har en sådan lågriskprofil. Regeringens egen expertmyndighet, Riksgälden, har vid upprepade tillfällen slagit fast att Kommuninvest är ett kreditinstitut som ska omfattas av förenklade skyldigheter. Den statusen kan endast, enligt 10 § förordningen (2015:1034) om resolution, fastställas för kreditinstitut vars ”fallissemang … och därpå följande avveckling genom konkurs eller likvidation sannolikt inte skulle få betydande inverkan på finansmarknaderna, andra institut, finansieringsvillkor eller ekonomin i stort.”

I utkastet till lagrådsremiss (s 23) noteras följande: ”För 2020 har Riksgäldskontoret beslutat att följande nio svenska institut bedriver verksamhet som är kritisk för det finansiella systemet: Handelsbanken, SEB, Swedbank, Landshypotek, Länsförsäkringar, SBAB, Skandiabanken, Sparbanken Skåne och Svensk Exportkredit.” Kommuninvest alltså finns inte med – och ska därmed inte ses som ett systemkritiskt kreditinstitut.

Att Kommuninvest ändå skulle omfattas av riskskatten vore alltså, enligt regeringens egen logik, både irrationellt och orimligt.

Regeringen har också, utifrån detta grundresonemang, under våren fört en underhandsdialog med EU-kommissionen om att med hjälp av den regulatoriska kategorin ”offentligt utvecklingskreditinstitut”, som nyligen infördes genom EU:s

bankpaket, skapa ett undantag från riskskatten som skulle täcka in Kommuninvest och kommunsektorn. EU-kommissionens syn på detta ska ha varit negativ.

Det finns flera andra möjligheter att åstadkomma ett undantag för Kommuninvest. Exempelvis pekade Kommuninvest på flera realistiska lösningar i en PM som skickades till regeringen strax före jul. Dessa alternativa möjligheter har regeringen inte tagit upp i dialogen med EU-kommissionen. I stället verkar några av dem ha testats i en hastig och kanske inte särskilt grundlig intern beredning.

Den situation som därmed uppkommit är ohållbar. Regeringen håller med om att ett undantag vore vettigt, men är ändå inte beredd att göra den lilla extraansträngning som nu skulle behövas för att hitta en fungerande väg framåt.

Det enda argument som i utkastet till lagrådsremiss finns för att Kommuninvest och kommunsektorn ska utsättas för en beskattning, som inte har någon saklig grund och som skulle få allvarliga konsekvenser, är följande: ”Regelverket bör dock vara generellt och innehålla så få undantag som möjligt.” (s 34). Vad som därmed påstås är att det är viktigare att ha få undantag än att syftet med skatten uppfylls på ett korrekt sätt. Detta är naturligtvis inget hållbart resonemang – varken i teorin eller i praktiken.

3. Konkreta lösningar

Vad kan då konkret göras? I det läge som uppstått, där regeringen tycks fast besluten att driva fram själva riskskatten till en implementering från 1 jan 2022, är tiden en begränsande faktor.

Det finns lösningar som sannolikt vore genomförbara, men som skulle vara svåra att realisera på kort tid. En är att tydligare riskrelatera riskskatten genom att länka ett undantag till i vilken utsträckning en bank eller annat kreditinstitut har offentliga garantier för skulder och andra åtaganden. En annan lösning, på samma tema, är att fokusera på utlåningen och fastställa beskattningsunderlaget i relation till riskexponeringsbeloppet.

Nedan finns i stället tre förslag till lösningar som alla vore fullt möjliga att genomföra även med den snäva tidsfristen. Förslagen är ännu inte genomarbetade till 100 procent och ska inte ses som definitiva. Detta är snarare ”work in progress”. Men med snabbutredningar på kanske 2–3 veckor skulle vart och ett av dem, utan några större justeringar, vara redo att föras in i lagtexten.

Alternativ 1

Borttagning från riskskattens tillämpningsområde via justering av vilka banker och andra kreditinstitut som skatten ska täcka in

En första möjlighet, som är både smidig och uppenbar, är att göra en mindre justering när det gäller den nya lagens tillämpningsområde. På det viset går det att mycket precist reflektera det faktum att kreditinstitut med de allra lägsta risknivåerna egentligen inte innefattas i riskskattens syfte.

En viktig skiljelinje i riskhänseende går mellan kreditinstitut som har inlåning från allmänheten respektive betalningsförmedling och de som inte har det. Om institutet i fråga har detta som viktiga delar i affärsmodellen ökar risken för att en kris ska ge svåra återverkningar i marknaden och samhället i stort.

Inlåningen medför en särskild exponering. En av de mest typiska och allvarliga komponenterna i finansiella kriser genom historien har varit ”bank runs”, eller bankrusningar. Sådana uppstår när ett stort antal sparare inte längre litar på att en bank ska fullfölja sina åtaganden och därför väljer att så snabbt som möjligt försöka ta ut sina insatta pengar. Konsekvenserna för såväl ekonomin som samhället kan bli förödande.

Numera finns ett gediget finansiellt regelverk – i form av bl a kapitaltäckningsregler, resolutionsregler och insättningsgaranti – som ska förebygga bankrusningar och liknande händelser. Men utgångspunkten för riskskatten är ju att sådant ändå kan ske och att staten behöver bygga upp ytterligare finansiell styrka för att i så fall kunna stå emot och effektivt hantera uppkommen situation.

I grundläggande delar av finanslagstiftningen återfinns distinktionen mellan kreditinstitut som ägnar sig åt, och inte ägnar sig åt, inlåning från allmänheten och betalningsförmedling. Enligt 7 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse är skillnaden mellan banker och kreditmarknadsföretag, vilket också framgår av utkastet till lagrådsremiss, att banker, men inte kreditmarknadsföretag, har möjlighet att kombinera drift av betalningsförmedling i generella system med mottagande av kortfristiga medel.

En intressant referens är den tillfälliga bankskatt som genomfördes i Finland 2013–2015. Den tillämpades specifikt på inlåningsbanker med aktiv inlåningsverksamhet.

Utifrån ovanstående bör det finnas goda skäl att från riskskattens tillämpningsområde stryka kreditinstitut som inte bedriver inlåning. Detta kan exempelvis ske genom att det i definitionen av lagens tillämpningsområde anges att endast kreditinstitut (vilket är ett samlingsnamn på banker och kreditmarknadsföretag) som tillhandahåller inlåning från allmänheten omfattas av lagen.

Justeringen i lagtexten skulle kunna se ut som följer:

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Lagens tillämpningsområde 1 § Kreditinstitut ska betala riskskatt till staten enligt denna lag.	**Lagens tillämpningsområde** 1 § Kreditinstitut som i sin verksamhet tar emot inlåning från allmänheten ska betala riskskatt till staten enligt denna lag. För koncern där minst ett men inte alla kreditinstitut tar emot inlåning från allmänheten ska denna lag gälla alla kreditinstitut.

Av de tio banker och kreditmarknadsföretag som i nuläget omfattas av förslaget till riskskatt är det endast Kommuninvest och Svensk Exportkredit som inte erbjuder inlåning från allmänheten.

Alternativ 2

Fullt undantag på basis av resolutionsregelverket och en riktad komplettering av bestämmelserna om skattskyldighet

En stabil och träffsäker bas för ett undantag är resolutionsregelverket. Kommuninvest, och liknande aktörer, behandlas regulatoriskt på ett annat sätt än exempelvis affärsbanker inom flera delar av finanssektorn. Det gäller inte minst på resolutionsområdet. Där återfinns de aktuella reglerna primärt i EU:s krishanteringsdirektiv (direktiv 2014/59/EU), vilket genomförs i Sverige genom lagen (2015:1016) och förordningen (2015:1034) om resolution.

I utkastet till lagrådsremiss hävdas det att det inte skulle vara lämpligt att referera till finansiella regelverk i fastställandet av skatteunderlag (s 43). Detta framstår mer som tyckande än som ett sakligt konstaterande. Vid beskattning måste det självfallet finnas en hög grad av säkerhet och förutsägbarhet. Men detta är fullt möjligt att åstadkomma även med de mycket gedigna lagar och regler för finanssektorn som numera tillämpas inom EU och i Sverige. Regeringen motsäger i detta avseende dessutom sig själv genom att i det konkreta förslaget till lagstiftning inkludera en viktig referens, som rör avräkning av efterställda skulder, till resolutionsregelverket (se 7 §). Om det går att göra en sådan referens måste det gå att göra fler.

Huvudskälet till införandet av en riskskatt är att alltså att regeringen vill att beskattningen av kreditinstitut som vid en finansiell kris riskerar att orsaka väsentliga indirekta kostnader för samhället bör öka. Med det upplägg som föreslås ska ett kreditinstituts riskprofil i allt väsentligt avgöras av hur stort det är. Institut som passerar

gränsvärdet på 150 miljarder kr anses vara riskfyllda. Institut som ligger under gränsvärdet betraktas tvärtom som icke riskfyllda. Denna indelning är påtagligt grovhuggen och behöver kompletteras med nyanserande bestämmelser.

Ett rimligt sätt att göra detta vore att skapa ett undantag från skattskyldighet för kreditinstitut som ligger ovanför gränsvärdet men som ändå kan anses ha en riskprofil som är så låg att de i grunden inte täcks in av syftet med riskskatten.

Huruvida ett institut ska anses ha en sådan lågriskprofil eller inte skulle kunna avgöras på flera olika sätt. En fördelaktig och solid hantering vore att utgå från den bedömning som Riksgälden gjort i frågan om förenklade skyldigheter. De specifika reglerna för hur Riksgälden ska göra detta är både utförliga och strikta. Som vi sett ovan kan Riksgälden alltså bara fastställa den statusen för kreditinstitut vars ”fallissemang … och därpå följande avveckling genom konkurs eller likvidation sannolikt inte skulle få betydande inverkan på finansmarknaderna, andra institut, finansieringsvillkor eller ekonomin i stort.” Ett undantag skulle därmed uteslutande kunna reserveras för institut som Riksgälden har beslutat ska omfattas av förenklade skyldigheter.

Det skulle, med en sådan undantagslösning, kunna uppstå situationer där Riksgälden beslutar att ett kreditinstitut ska gå från begränsade till fulla skyldigheter och där det institutet i så fall omgående skulle bli skattskyldigt. För att en sådan övergång inte ska bli för abrupt i skattehänseende skulle det kunna vara en välavvägd ordning att skattskyldigheten inträder först två år efter Riksgäldens beslut.

Det skulle, åtminstone hypotetiskt, kunna uppkomma lägen där ett motsvarande undantag skulle bli aktuellt även för ett utländskt kreditinstitut. Även detta skulle i så fall behöver reflekteras i lagtexten.

Mot denna bakgrund skull de en av regeringen föreslagna lagtexten kunna justeras genom att en ny paragraf (6a) adderas under rubriken ”Skattskyldighet”:

6a § Ett kreditinstitut som annars vore skattskyldigt enligt denna lag ska undantas från skattskyldighet

1. om Riksgäldskontoret, när det gäller ett svenskt kreditinstitut, enligt 10 § förordningen (2015:1034) om resolution har beslutat att kreditinstitutet ska omfattas av förenklade skyldigheter

2. om ansvarig myndighet i annat land, när det gäller ett utländskt kreditinstitut, har fattat ett beslut för kreditinstitutet som motsvarar beslutet i 1.

Om Riksgäldskontoret beslutar att ett svenskt kreditinstitut som på denna grund undantas från skattskyldighet inte längre ska omfattas av förenklade skyldigheter, eller om ansvarig myndighet i annat land fattar motsvarande beslut för ett utländskt kreditinstitut, ska undantaget upphävas vid det årsskifte som infaller närmast efter

det att två år förflutit sedan beslutet fattades. Om Riksgäldskontoret innan undantaget upphävts fattar ett nytt beslut som innebär att det svenska kreditinstitutet återigen ska omfattas av förenklade skyldigheter, eller om ansvarig myndighet i annat land fattar motsvarande beslut för ett utländskt kreditinstitut, ska undantaget inte upphävas.

Kommuninvest skulle av allt att döma täckas in av denna typ av undantagsbestämmelse. Riksgälden har återkommande slagit fast att Kommuninvest, utifrån den mycket låga risk som verksamheten har för omgivningen, ska omfattas av förenklade skyldigheter. I det senaste beslutet (daterat 2020-12-09) konstaterade Riksgälden bl a följande:

”Riksgäldens bedömning är att Kommuninvest inte tillhandahåller någon kritisk verksamhet och att en avveckling genom konkurs eller likvidation inte skulle ha en väsentlig negativ påverkan på den finansiella stabiliteten. Riksgälden finner därför att en avveckling av Kommuninvest genom konkurs eller likvidation är trovärdig. Riksgälden finner därför att en avveckling av Kommuninvest genom konkurs eller likvidation är genomförbar” (bilaga 2).

<u>Alternativ 3</u>
Partiellt undantag på basis av resolutionsregelverket och en begränsad riskjustering av skattesatsen

Om man i stället för ett fullt undantag har siktet inställt på ett partiellt undantag skulle man kunna jobba med skattesatsen snarare än skatteunderlaget.

Även på den sidan av ekvationen kan man föra in den typ av nyanserande bestämmelser som krävs för att komplettera den grovhuggna uppdelningen utifrån gränsvärdet på 150 miljarder kr. Metodiken skulle kunna vara att låta kreditinstitut som ligger över 150 miljarder kr men som har en konstaterad lågriskprofil omfattas av en lägre skattesats än kreditinstitut som tydligt opererar på högre risknivåer.

Även detta skulle bidra till att forma en riskskatt som bättre når sitt uttalade syfte. Tanken med skatten är ju inte att öka beskattningen av institut som vid en finansiell kris sannolikt inte riskerar att orsaka väsentliga indirekta kostnader för samhället. Samtidigt är den partiella linjen inte självklar. Den når inte ända fram. Att gå från ett fullt undantag, vilket egentligen skulle vara motiverat, till ett partiellt undantag vore här att betrakta som ett slags ”kompromisslösning”.

Att identifiera kreditinstitut med konstaterad lågriskprofil, som då skulle ha en lägre skattesats, kan göras på två vis.

Det ena är att liksom tidigare luta sig mot Riksgäldens beslut kring om institutet i fråga har eller inte har förenklade skyldigheter.

Den andra vägen att gå är att använda sig av en annan men relaterad del av resolutionsregelverket: minimikrav för nedskrivningsbara skulder. Dessa minimikrav, som fastställs av Riksgälden i enlighet med 1–11 §§ lagen (2015:1016) om resolution, ger en relativt tydlig helhetsbild av på vilka generella risknivåer ett kreditinstitut driver sin verksamhet. Minimikraven uttrycks i procent. I detta fall skulle det tekniska upplägget kunna göras enkelt. Det enda som behövs är att identifiera en nivå för sådana minimikrav under vilken det aktuella institutet tydligt kan sägas ha en lågriskprofil. En lämplig sådan nivå skulle kunna vara 2 procent.

Även när det gäller skattesatsen för de lågriskprofilerade kreditinstituten skulle det behöva göras en rimlighetsbedömning. Om man ser till helheten, och den i högsta grad minimala risk som lågriskinstituten eventuellt skulle kunna bära med sig, skulle en rimlig skattesats kunna vara 0,005 procent, som från 2023 höjs till 0,006 procent, av skatteunderlaget.

Men vore det inte problematiskt att bygga lagstiftningen kring den typen av rimlighetsvärderingar? Nej. Förslaget till riskskatt är i själva verket redan uppbyggt på det sättet. Varken gränsvärdet på 150 miljarder kr eller skattesatsen 0,05 procent, som från 2023 höjs till 0,06 procent, är baserade på något annat än bedömningar av vad som vore rimligt. Denna justering skulle därmed ligga i linje med hur hela skatteupplägget i grunden är uppbyggt.

Nedan finns två delalternativ – skapade kring förenklade skyldigheter respektive minimikrav på nedskrivningsbara skulder. Såväl det gränsöverskridande perspektivet som övergångsregler är inkluderade. Tanken är alltså att den av regeringen föreslagna lagtexten skulle justeras genom en omformulering under rubriken ”Skattesats”:

Delalternativ 2a

Skattesats

9 § Riskskatt ska betalas med 0,005 procent av skatteunderlaget för

1. svenskt kreditinstitut som efter beslut från Riksgäldskontoret, enligt 10 § förordningen (2015:1034) om resolution, ska omfattas av förenklade skyldigheter

2. utländskt kreditinstitut för vilket ansvarig myndighet i annat land har fattat ett beslut som motsvarar beslutet i 1.

Om Riksgäldskontoret beslutar att ett svenskt kreditinstitut inte längre ska omfattas av förenklade skyldigheter, eller om ansvarig myndighet i annat land fattar motsvarande beslut för ett utländskt kreditinstitut, ska denna skattesats upphöra att gälla vid det årsskifte som infaller närmast efter det att två år förflutit sedan beslutet

fattades. Om Riksgäldskontoret innan denna skattesats upphört att gälla fattar ett nytt beslut som innebär att det svenska kreditinstitutet återigen ska omfattas av förenklade skyldigheter, eller om ansvarig myndighet i annat land fattar motsvarande beslut för ett utländskt kreditinstitut, ska denna skattesats inte upphöra att gälla.

För övriga kreditinstitut ska riskskatt betalas med 0,05 procent av beskattningsunderlaget.

Delalternativ 2b

Skattesats

9 § Riskskatt ska betalas med 0,005 procent av skatteunderlaget för

1. svenskt kreditinstitut för vilket Riksgäldskontoret, enligt 1–11 §§ lagen (2015:1016) om resolution, har beslutat att fastställa ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder som understiger 2 procent

2. utländskt kreditinstitut för vilket ansvarig myndighet i annat land har fattat ett beslut som motsvarar beslutet i 1.

Om Riksgäldskontoret beslutar att fastställa ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder på 2 procent eller mer, eller om ansvarig myndighet i annat land fattar motsvarande beslut för ett utländskt kreditinstitut, ska denna skattesats upphöra att gälla vid det årsskifte som infaller närmast efter det att två år förflutit sedan beslutet fattades. Om Riksgäldskontoret innan denna skattesats upphört att gälla fattar ett nytt beslut som innebär att minimikravet på nedskrivningsbara skulder för det svenska kreditinstitutet återigen fastställs på en nivå som understiger 2 procent, eller om ansvarig myndighet i annat land fattar motsvarande beslut för ett utländskt kreditinstitut, ska denna skattesats inte upphöra att gälla.

För övriga kreditinstitut ska riskskatt betalas med 0,05 procent av beskattningsunderlaget.

Kommuninvest omfattas, enligt det senaste beslutet från Riksgälden (från 2020-12-09), alltså av förenklade skyldigheter samt ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder på 0,10 procent. Kommuninvest skulle därmed, i båda delalternativen, betala den lägre skattesatsen.